

Európa szimfónia

A Monostori negyed lepusztult házai között süvítő szélben öt fokkal hidegebb van télen, mint Kolozsvár belvárosában. András sűrű hóesésben veszi ki a borítékot a postaládából, ott tépi fel és olvassa Maia levelét, miközben a szél az arcába vágja a havat.

Elnézést kér, hogy csak most ír részletesebben, de eddig a hivatalos ügyintézés, a lakáskeresés és -berendezés minden erejüket felemésztette. Mielőbb szabadulni akartak a menekülttáborból. Le kell kopognia, eddig, a körülményekhez képest, minden olajozottan ment, bár a kommunális szállás a külvárosban borzasztó volt, és idegőrlő a várakozás. Most már jól vannak, anyja munkába állt egy müncheni tervezőirodában, ő is elkezdte tanulmányait, egyhangúan telnek napjai a főiskolán, akárcsak odahaza.

Rémes a drágaság, mindent átszámol lejbe, és csak hüledezik az áron, de persze ezt el kell felejteni, a segélyéhez és anyja fizetéséhez kell mérni az árakat. Szeretne mihamarabb albérletbe menni és önállósodni, ehhez viszont saját fizetésre lenne szüksége, addig inkább spórol, nem költ, ami azért esik nehezebbre, mert nagyon szépek a ruhák, és óriási a választék. Lehet, hogy hosszabb ideig kell még anyjával laknia, mielőtt elköltözik.

Rendszeresen jönnek impresszáriók a főiskolára más városokból. Próbákra is beengedik őket, mert jó ajánlólevél, ha a diákjaikat még végzés előtt megveszik. Igazi piaca van a zenészeknek, de sajnos ő még nem kapott ajánlatot. Érzi, hogy elfogódottabb a játéka, fáradtabb, és a figyelme is szórtabb, ami az elmúlt hónapok után nem is csoda. Érzelmileg megviseli a barátok, ismerősök hiánya, a műmosolyok, mert ugyan mindenki kedves, senkivel sem tudnak egyelőre igazi kapcsolatot kialakítani. Néha nyílt ellenszenvet és gyanakvást érzékelnek, kommunisztázzák őket a hátuk mögött, és igazi segítségre se nagyon számíthatnak senkitől. Olyan, mintha a semmiben lebegnének.

Hiányzik neki András, szereti. Várja, hogy válaszoljon, várja, hogy végre saját telefonjuk legyen, és ne csak egy percet beszélhessenek, mint a múltkor. András próbálja meg tájékozódni útlevélügyben, és ne adja fel. Reméli, mire utazhat, már saját lakásában várhatja.

András beér a házba, ledobja havas kabátját, lerúgja bakancsát. Úgy, ahogy van, ruhástól dől az ágyra. Be kéne gyújtani a cserépkályhába, de inkább újra elolvassa a levelet. Egyszerre boldog és zaklatott. Aggódva mérlegeli, milyen hosszú idő után írt a lány. Latolgatja minden sorát, mit jelent az, hogy csak a levél végén tér ki pár sorban kapcsolatukra és érzéseire, ez felgyorsítja szívverését, még ha az útlevélkérelemlről írottakat naiv álmodozásnak tartja is.

Fekszik az ágyon, hirtelen orrához emeli a levelet, és beleszagol. Érzi Maia kölnijének illatát, mintha szándékosan hintette volna a papírra, hogy jelenlétének illü-

ziójával ajándékozza meg. Betakarja a levéllel az arcát, próbálja maga elé képzelni a lányt, és magához nyúl.

Amikor végzett, a billegő asztalhoz ül, aminek lábát egy összehajtogatott újságpapírral támasztja alá, és írni kezd.

Kolozsváron már nagy a tél, vastag a hó. Itt semmi nem történik, csak a hiányérzete nő, a kínlódása, ezért néha arra vágyik, bárcsak inkább meg se ismerte volna. Nem tudja, mikor láthatja legközelebb, és hogy bírja ki addig, írja, de megáll.

Szereti, írja le egymás után többször is, majd leteszi a tollat, dühösen összegyűri, és a papírkosárba dobja a levelet.

Hetek telnek el, mire Maia válaszol egy-egy levélre, igaz, mindig mentegetőzik a késlekedés miatt. Kéri Andrást, hogy ne veszítse kedvét, hiszen rövidesen, reméli, újra beszélhetnek.

András naphosszat a főiskolán van, próbál minél később hazajárni, minél kevesebb időt egyedül tölteni a sivár albérletben. Kétségbeejtőnek érzi a várakozást Maiára, Maia nélkül, igazi remény nélkül, és képtelen mindezt leírni, amit pedig leír, az általában meg sem közelíti azt, amit érez. Száraz, tényszerű híradás a semmiről, legfeljebb egy-egy újonnan felfedezett, érdekesebb zenedarabról, koncertről. Csak néha enged meg magának egy-egy szenvedélyesebb kifakadást.

Hétköznapjait idegtépő várakozásnak, gépies taposómalomnak érzi, aminek egyedül a zene ad értelmet, az újabb és újabb betanult művek, a szüntelenül finomított technika és a lehetőségekhez képest szabadjára engedett virtuozitás. A kotta, a hangok és a tempó háromszögében sosincs két pontosan egyforma előadás.

Egyre nyomasztóbbá válik, hogy szüntelenül figyeli önmagát. Mintha valami hasadás folytán időben elcsúsznának a tettei és az észlelései, és rálátna a lehangelő, szűk hasadéokra. Mintha csupán a kényszeres önmegfigyelés tartaná egyben, ami nagy önuralomra, szüntelenül lappangó idegességének, időnként kirobbanni vágyó indulatának elnyomására készíti, és bár garantálja precizitását, kevés önfelédtséget biztosít. Néha attól tart, hogy a hasadékba beeláthatnak mások is, és feltáruznak előttük a civilizált, jó modorú felszín alatt fortyogó vágyak és indulatok. Mintha lakna benne valaki más, akit ő sem ismer igazán, és amennyire vágyik rá, hogy szabadon megnyilvánulhasson, épp annyira tart tőle.

Haragszik Maiára, amiért elment, itt hagyta, csak mert úgy érezte, kapnia kell az alkalmon. Irigylis is, amiért a szabadságot választotta helyette. Korábban nem gondolta, hogy ennyire hiányzik majd neki, hogy ennyire dühös lesz rá, mert olyan biztonságérzettől fosztotta meg, aminek jelentőségét csak távollétében ismeri fel. Hétvégén esténként társaságba menekül, mindegy, milyen összejövettel, csak ne maradjon magára.

Belvárosi házibuli a Széchenyi téren. Kiküldetésben lévő külkereskedők lakása, a házigazda hazalátogató dzsessztanszakos fiúk. Nagy, vegyes társaság, kevés étel, ingyen pia. Évek óta a szekrényben álló reprezentációs ajándékitalok lelik végüket az éjszaka folyamán. Mindenki sokat iszik, és a csehszlovákiai fejleményekről beszél. Azt latolgatják, Dubček meddig mehet el anélkül, hogy lerohannák az oroszok.

Az oroszok csak fenyegetőznek, lelkesedik András, nem ismétlődhet meg, ami ötvenhatban történt.

Otthon, az apjával szemben is ilyen bátor, szól rá valaki. Leforrázva elhallgat, otthagyja a vitatkozókat.

Füledt a hangulat, behajtott ajtók mögött alkalmi párokra bukkan, aki elővigyázatlanul belép. András részeg, lányokat kerülget, bizalmaskodik, játszik velük, mint aki képes az önfeledtségre, ám ez inkább görcsös szabadulási kísérlet. Az egyik lánnyal bezárkózik a kamrába. Rövid csókolózás után vadul vetkőztetik egymást, állva, hátulról magáévá teszi. Nem szerelem, csak vágy, dühös üzekedés, bosszú a távollevőn.

Másnap délben a Szent Mihály templommal szemközti kioszkban a *Scînteia* címlapján pillantja meg a vastag betűs címet, hogy a Nyugat-Berlini Filharmonikusok Bukarestben adnak koncertet. Feltűnő a hír, nyugati zenekarok nem fordulnak elő az országban. Pénztárcájába tūr, aprót vesz elő, kivárja a sorát.

Szüleihez igyekezve ebédre, menet közben olvassa a riportot. A filharmonikusok karnagya, Wilhelm Kerr saját zenét is szerez. Komoly együttműködési tervekkel érkezett, mert Romániában rengeteg tehetséges muzsikusz él, aki európai összehasonlításban is megállná a helyét. A kultúra összeköti Európa népeit, akkor is, ha politikai nézeteik különböznek, olvassa a főzeneigazgató szavait, aki arról is beszél, hogy tárgyalásokat kezdtek a Román Művelődési Minisztériummal, és közös terveik szerint az elkövetkező években több román zenekarnak is lehetőséget adnának, hogy Nyugat-Berlinben koncertezzen.

András izgatottan felkapja a fejét. Megszaporázza lépteit, összehajtva farzsebébe csúsztatja az újságot, majd útközben nem tudja megállni, és még egyszer előveszi, mint aki nem hisz a szemének. Felvillan benne a vágykép, hátha ő is eljut Németországba.

Ebéd közben szüleinek is megmutatja a cikket. Amikor megpillantják a szalagcímet, apja szigorúan anyjára néz, mintha ő lenne a felelős, amiért már nyugati zenészeket is beengednek az országba.

Enikő döbbsent értetlenséggel rázza a fejét.

Most hall először a koncertről, mondja furcsa, mentegetőző hangszúllyal.

Nyugalom, nem biztos, hogy egyből szerződtetik, neveti el magát kényszeredetten András, aki nem érti a hirtelen támadt feszültséget.

Új a diplomácia, új a kultúrpolitika, mondja apja váratlanul elégedetten.

Hiszi, ha látja, szúr oda a fiú. Ezek egyelőre csak tervek.

Ezek nem csak tervek. Ha megjelenik egy ilyen riport, az azt jelenti, hogy lesz belőle valami. Biztos olvasta a prágai reformokról szóló cikksorozatot is.

Jó lenne eljutni Berlinbe, vált hirtelen komolyra András.

Talál más lányt, higgye el.

Gheorghe hangja meglepően együttérző, vigasztaló, bár nincs egészen tisztában azzal, mennyire fontos a fiának Maia.

Némán esznek tovább. Az ebéd végeztével András feláll, indulni készül. Keveset aludt.

Enikő, aki máskor tartóztatja, ezúttal mintha maga is igyekezne valahová. Sietősen összecsomagolja az ebéd maradékát. András sosem távozhat egy szatyornyi ellátmány nélkül. Anyja aggódik, hogy hét közben nincs mit ennie.

Apja kisiet a vécére. Az utóbbi időben minden étkezés után nyomban ingere támad. Enikő szerint nincs semmi baja, ideges tünet, valami lelki oka lehet, de Gheorghe nem hisz az ilyesmiben.

András az asztalon hagyja az újságot. Ahogy kilép az ajtón, Enikő kézbe veszi, és kíváncsian nézi Wilhelm Kerr fényképét. Jóképű, ötvenes férfi. Végigfutja a cikket, még egyszer megnézi a fotót, majd összegyűri a lapot, és a szemetesbe dobja.

Gheorghe ekkor ér vissza a vécéről. Zavartan pillantanak egymásra.

Kimegy a szülei sírjához a temetőbe, mondja Enikő.

Gheorghe fejét csóválva kilép az ajtón, hátramegy a kertbe, ahol épp valami ketrecfélét ácsol.

Ahogy becsapódik a kapu Enikő mögött, Gheorghe visszamegy a házba. Keresi a konyhaasztalon az újságot, de nem találja. Odalép a szemeteshez, felnyitja a fedelét, megpillantja az összegyűrt gombócot. Kiveszi, a kredencen széthajtogatja. A német karnagy portréját nézi, mintha valaha is láthatta volna, aztán miszlikbe tépi az újságot, és kidobja a szemétbe. A kredencből pálinkásüveget vesz elő, nagyot húz belőle, majd még egyet. Bemegy a szobába. Hirtelen ólmos fáradtság zuhan rá, leroskad a karosszékbe, ott is alszik el. Elgyötört, mintha napok óta nem aludt volna.

Amikor Enikő hazaér, villanyt gyújt, Gheorghe felébred. Enikő sápadt, lerogy a másik karosszékbe.

Mi történt, rosszul van, kérdi Gheorghe. Enikő bólogat.

Férje az ágyhoz támogatja, segít neki levetkőzni. Sosem szokott beteg lenni, de most ledől, lázas, hideg rázza. Gheorghe ügyeletet hívna hozzá.

Nincs szükség rá, inti le Enikő, elmúlik. Csak főzzön egy teát.

